

**Epika : materiały pomocnicze dla nauczycieli gimnazjów na łamach kwartalnika „Język Polski w Szkole : Gimnazjum” i „Język Polski w Gimnazjum” za lata 1999/2000 - 2015/2016 : bibliografia**  
**Wybór i opracowanie Ewa Lewicka**  
**Kielce : Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, 2016**

## **I. MATERIAŁ MERYTORYCZNY**

### **Zagadnienia ogólne**

1. Chmielewska, Katarzyna : Zakładamy myślowe kapelusze Edwarda de Bono. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 1 (2000/2001), s. 39-50  
Uwzględniono m.in. utwory: „Nasze czasy” (fragment „Świata Zofii”), J. Gaardera „Koniec wieku” (fragment eseju filozoficznego) J. Pieszczachowicza, „Żegnaj swój wiek z podziwem, ulgą i grozą” (fragment opublikowanego w prasie przemówienia) K. Brandysa.
2. Gierszal, Krzysztof : Motyw próby, czyli jak wyprowadzać wartości z wielu lektur. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 3 (2008/2009), s. 52-65  
M.in. istota edukacji aksjologicznej. Wartości wprowadzają w ruch świat. Potrzeba matką wartości. Nauczanie do wartości poprzez pracę nad lekturami (np. „Pan Tadeusz”, „Szatan z siódmej klasy”, „Władca pierścieni”, „Pieśń o Rolandzie”, „Iliada”, „Pan Cogito”, „Hamlet”, „Antygona”).
3. Gis, Anita : „Szkół, szkół, gdy cię wspominam...” : lekturowy obraz edukacji. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 4 (2012/2013), s. 35-48  
Badania przeprowadzone w 2004 roku wśród rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na temat tekstów literackich zapamiętanych w czasie nauki szkolnej, które poświęcone były szkole. Omówienie wyników badań.

### **Amiel Irit „Osmaleni”**

4. Pocica, Beata : Drugie życie dzieci Holocaustu w opowiadaniach I. Amiel i w „Maus. Opowieść ocalałego” A. Spiegelmana. W: Język w Polskim w Gimnazjum. – R. 16, nr 2 (2014/2015), s. 69-79  
Tematyka zagłady Żydów oraz życia ocalałych. Twórczość Irit Amiel oraz Arta Spiegelmana.

### **Barańska Ewa „Ja, Blanka”**

5. Szeffler, Elżbieta : Dziewczęca przemoc i jej uwarunkowania (wstęp do metodyki powieści „Ja, Blanka” E. Barańskiej). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 18-30  
Przemoc w mediach i w życiu oczami nastolatków i dorosłych. Przemoc zdaniem teoretyków.

### **Bator Joanna „Ciemno, prawie noc”**

6. Kula, Edward : Ciemność rozhułana. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 4 (2013/2014), s. 96-101  
Analiza i interpretacja nagrodzonej w 2013 roku, nagrodą Nike książki.

## **Biblia**

7. Deberna, Katarzyna : Jak uczyć „Biblii” i o „Biblii”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 2 (2011/2012), s. 95-96
8. Kania, Agnieszka : Wyzwania i perspektywy lektury tekstów biblijnych. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 4 (2013/2014), s. 48-59  
Obecność „Biblii” w edukacji polonistycznej od lat 80-tych XX wieku. Przykłady omawiania tekstów biblijnych. Jak rozbudzić w gimnazjalistach zainteresowanie tekstem biblijnym, z którym mogli się zetknąć wcześniej, np. w praktyce religijnej czy podczas katechezy?
9. Łopata, Andrzej : Poziomy i sposoby aktualizacji lektury szkolnej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 58-69  
Odbiór tekstu literackiego – od jakich czynników jest zależny. Sposoby pracy z literaturą przeszłych epok (np. Biblia, Quo vadis). Propozycja pracy z fragmentami powieści I. Kertésza „Los utracony”.
10. Madalińska, Elżbieta : Kierowanie rozwojem wartości. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 1 (2012/2013), s. 40-46  
Nauczanie wartości w gimnazjum. Argumenty za omawianiem w tym kontekście: „Ksiąg Hioba”, „Hymnu o miłości”, „Kamizelki” B. Prusa, „Alchemika” P. Coelho.
11. Stróżyński, Mateusz : „Kazanie na Górze” z „Ewangelii Mateusza” a wschodnie tradycje religijne. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 7, nr 2 (2005/2006), s. 19-29  
Materiał merytoryczny.

## **Boyne John „Chłopiec w pasiastej piżamie”**

12. Bula, Danuta : Od lektury obowiązkowej do własnych wyborów tekstów kultury i tworzenia. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 3 (2014/2015), s. 32-42  
M.in. literatura dotycząca wojny i okupacji. „Lalki z getta” E. Weaver i „Chłopiec w pasiastej piżamie” J. Boyne’a.

## **Burnett Frances Hodgson „Tajemniczy ogród”**

13. Jagiełło, Małgorzata : Symbolika „Tajemniczego ogrodu” Frances Hodgson Burnett. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 47-49

## **Coelho Paulo „Alchemik”**

14. Madalińska, Elżbieta : Kierowanie rozwojem wartości. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 1 (2012/2013), s. 40-46  
Nauczanie wartości w gimnazjum. Argumenty za omawianiem w tym kontekście: „Ksiąg Hioba”, „Hymnu o miłości”, „Kamizelki” B. Prusa, „Alchemika” P. Coelho.

## **Czechow Antoni „Śmierć urzędnika”**

15. Przybyła, Wiesław : „Śmierć urzędnika” Czechowa – realizm komunikacji. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 7-14  
Realia, komunikacja, trudny morał w noweli.

## **Droga (motyw)**

16. Łopata, Andrzej : Programowanie działań twórczych. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 4 (2000/2001), s. 32-38  
Czasoprzestrzeń lekcji i jej twórcze węzły. Projekt: „Homo viator, czyli motyw człowieka w drodze”. Uwzględniono utwory: Biblia, „W zwierciadle, niejasno” J. Gaardera, „Hobbit, czyli tam i z powrotem”, „Władca pierścieni” J.R.R. Tolkiena, „Mitologia” J. Parandowskiego, „Odyseja” Homera.

## **Epistolografia**

17. Cyran, Maria : Tradycje *ars epistolandi*. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 7-20  
List jako forma wypowiedzi pisemnej. Początki epistolografii starożytnej. Fikcyjne listy miłosne w antyku. Nowotestamentowe listy kanoniczne.

## **Fantasy**

18. Stróżyński, Mateusz : O narodzinach gatunku fantasy. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 31-33  
M.in. o twórczości J.R.R. Tolkiena.

## **Hemingway Ernest „Stary człowiek i morze”**

19. Kamionka, Grażyna : „Trzy N”, czyli co trapi współczesnego polonistę. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 2 (2010/2011), s. 60-72  
M.in. analiza utworu „Stary człowiek i morze”. Konspekt lekcji: „Człowiekowi jest potrzebne piękno krajobrazu”. W trakcie zajęć, m.in. praca z fragmentami książki Pawła Zuchniewicza „Wujek Karol. Kapłańskie lata papieża”.

## **Hłasko Marek „Okno”**

20. Maciejewski, Tomasz : Ściana. Marek Hłasko „Okno”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 1 (2006/2007), s. 48-63  
Materiał merytoryczny. Analiza i interpretacja noweli.

21. Mikula Justyna, Szymik Eugeniusz : Opowiadanie Marka Hłaski „Okno” w odbiorze uczniowskim. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 1 (2006/2007), s. 64-69  
Badania empiryczne prowadzone w l. 2002-2005 w klasach gimnazjalnych dotyczyły bezpośrednich doświadczeń ucznia w kontakcie z lekturą, swobodnych i ukierunkowanych przez nauczyciela wypowiedzi uczniów o analizowanym tekście. Omówiono wyniki badań.

### **Holocaust (motyw)**

22. Bula, Danuta : Wspomnienia z dzieciństwa, czyli „Dziecko Noego” Erica-Emmanuela Schmitta. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 11, nr 4 (2009/2010), s. 35-40  
Analiza i interpretacja utworu, poruszającego problem holocaustu i ratowania Żydów w czasie wojny.
23. Nowel, Ewa : W obcoświecie Holocaustu. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 1 (2010/2011), s. 42-56  
Temat Holocaustu we współczesnej szkole. Propozycje utworów, które można wykorzystać na lekcjach języka polskiego (m.in. Marii Janion „Zmierzch paradygmatu”, Idy Fink „Skrawek czasu”, „Dziennik” oraz prace zbiorowe „Dzieci Holocaustu mówią...”, „Życie i zagłada Żydów polskich 1939-1945: relacje świadków”).

### **Jan Paweł II**

24. Gołaszewski, Grzegorz : W stronę niezbędnych wartości. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 4 (2006/2007), s. 46-56  
M.in. scenariusz lekcji wykorzystujące twórczość papieża Polaka. Temat 4: *Miłość mi wszystko wyjaśniła, miłość wszystko rozwiązała* – Jan Paweł II – największy Polak na temat miłości.
25. Połowniak-Wawrzonek, Dorota : Miłość a Dobro w nauczaniu Jana Pawła II, w badaniach lingwistów, filozofów. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 4 (2006/2007), s. 39-45  
W rozprawie uwzględniono teksty, wypowiedzi Jana Pawła II, jak i prace wydane przed jego wyborem na papieża, tj. dzieła wydane pod nazwiskiem Karola Wojtyły.

### **Konopnicka Maria**

26. Cyran, Maria : Eliza Orzeszkowa i Maria Konopnicka – podobieństwo biografii, pokrewieństwo duchowe. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 21-34  
Materiał merytoryczny na temat życia, twórczości i przyjaźni dwóch pisarek.

### **Le Guin Ursula Kroeber „Czarnoksiężnik z Archipelagu”**

27. Trzpis, Anna : „Czarnoksiężnik z Archipelagu” Ursuli K. Le Guin – lektura uzupełniająca w gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 93-97  
Analiza, interpretacja utworu.

### **Lindgren Astrid „Bracia Lwie Serce”**

28. Bula, Danuta : Dlaczego w świecie mediów i konsumpcji trudno mówić o cierpieniu i sprawach ostatecznych. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 42-57  
Omawianie utworu „Bracia Lwie Serce” jako świetna okazja do mówienia o prawdziwych wartościach. Materiał merytoryczny.

### **Milewski Jacek „Chyba za nami nie traficie”**

29. Maćkula, Dorota : Propozycja metodyczna bez instrukcji. Pamięć nieocalonych w poezji uboczy. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 2 (2014/2015), s. 90-96  
Utwory poświęcone losom Żydów i Romów, także w okresie wojny. M.in. zbiór Jerzego Ficowskiego „Mistrz Manole i inne przekłady”. Propozycja omówienia opowieści J. Milewskiego pt. „Chyba za nami nie traficie”, poświęconych przeszłości i życiu współczesnemu Romów.

### **Mitologia**

30. Moczyńska, Hanna : Mity greckie źródłem wiedzy o człowieku. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 4 (2000/2001), s. 89-93  
M.in. motywy, które można znaleźć w mitach: miłość, rodzina, cierpienie, marzenia, altruizm. „Zakorzenie” w świecie wartości.
31. Tański, Wojciech : W poszukiwaniu mitów. Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000), s. 68-74  
Zawiera: Mit w świadomości uczniów. Nowe (?) źródła mitów. Nieporozumienia genologiczne. Mity z podań, legend i baśni wywiedzione.  
[M.in. „Początek i koniec sławnego plemienia Jaćwingów”; „Jegla i bóg jezior litewskich”, O pięknej Jegli, królowej szurpilskich jezior” ze zbioru „Legendy szurpilskie”, „Królowa Bałtyku” ze zbioru „Baśnie polskie”.]

### **Musierowicz Małgorzata „Dziecko piątku”**

32. Janicka, Lidia : Małgorzata Musierowicz – ulubiona autorka nastolatek i nie tylko. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 3 (2000/2001), s. 86-96  
Życie i twórczość M. Musierowicz. Topika domu i rodziny w wybranych utworach. Półśmiech przez łzy – losy Aurelii, bohaterki powieści „Dziecko piątku”. Życie w rodzinie Borejów – „Kwiat kalafiora”.

### **Musierowicz Małgorzata „Kwiat kalafiora”**

33. Janicka, Lidia : Małgorzata Musierowicz – ulubiona autorka nastolatek i nie tylko. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 3 (2000/2001), s. 86-96  
Życie i twórczość M. Musierowicz. Topika domu i rodziny w wybranych utworach. Półśmiech przez łzy – losy Aurelii, bohaterki powieści „Dziecko piątku”. Życie w rodzinie Borejów – „Kwiat kalafiora”.

## **Orzeszkowa Eliza**

34. Cyran, Maria : Eliza Orzeszkowa i Maria Konopnicka – podobieństwo biografii, pokrewieństwo duchowe. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 21-34  
Materiał merytoryczny na temat życia, twórczości i przyjaźni dwóch pisarek.

## **Pieśń o Rolandzie**

35. Gierszał, Krzysztof : Jak ocalić Rolanda? Stare i modne zasady pracy z uczniem, który nie chce się uczyć. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 44-59  
Materiał merytoryczny i wskazówki metodyczne dotyczące analizy i interpretacji „Pieśni o Rolandzie”. Projekt realizacji lekcji: 1. „Pieśń” na murze, 2. „Pieśń o Rolandzie” – węglem, 3. Portret Rolanda.
36. Łopata, Andrzej : Kostium rycerskości : zasada podmiotowości a program nauczania. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 23-43  
Materiał merytoryczny i wskazówki metodyczne dotyczące analizy i interpretacji „Pieśni o Rolandzie” i „Don Kichota”.
37. Moczyńska, Hanna : Idea rycerska w „Pieśni o Rolandzie”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 3 (2000/2001), s. 39-41  
Materiał merytoryczny. Etos rycerski. Apoteoza śmierci. Wzór dla potomnych czy niedościgniony ideał.

## **Prus Bolesław „Faraon”**

38. Miernik, Agnieszka : Gra o władzę w „Faraonie” i nie tylko... W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 4 (2003/2004), s. 14-27  
Mechanizm władzy na przestrzeni dziejów ludzkości. Motyw władzy w „Faraonie” - pojedynek faraon kontra kapłani.

## **Prus Bolesław „Kamizelka”**

39. Madalińska, Elżbieta : Kierowanie rozwojem wartości. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 1 (2012/2013), s. 40-46  
Nauczanie wartości w gimnazjum. Argumenty za omawianiem w tym kontekście: „Ksiąg Hioba”, „Hymnu o miłości”, „Kamizelki” B. Prusa, „Alchemika” P. Coelho.

## **Rowling Joanne K. „Harry Potter i kamień filozoficzny”**

40. Malinowska, Małgorzata : Szkic interpretacyjny powieści Joanne K. Rowling „Harry Potter i kamień filozoficzny”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 3 (2001/2002), s. 7-17  
Kontekst powieści. Świat przedstawiony. Fantasy w szkole. Jak wykorzystać tę książkę na lekcji? Czas na ploteczki.

## **Rycerz (motyw)**

41. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29  
Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.
42. Latoch-Zielinska, Małgorzata : Bóg, honor, ojczyzna... Literackie portrety rycerzy : 2 godz. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000), s. 35-44  
Uwzględniono utwory: „Krzyżacy”, „Trylogia” Henryka Sienkiewicza, „Pieśń o Rolandzie”.

## **Sapkowski Andrzej „Wiedźmin”**

43. Trzpis, Anna : Wiedźmiński fach. Literatura fantasy na lekcjach języka polskiego. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 3 (2000/2001), s. 81-85

## **Schmitt Eric Emmanuel „Dziecko Noego”**

44. Bula, Danuta : Wspomnienia z dzieciństwa, czyli „Dziecko Noego” Erica-Emmanuela Schmitta. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 11, nr 4 (2009/2010), s. 35-40  
Analiza i interpretacja utworu, poruszającego problem holocaustu i ratowania Żydów w czasie wojny.

## **Sienkiewicz Henryk „Quo vadis”**

45. Łopata, Andrzej : Poziomy i sposoby aktualizacji lektury szkolnej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 58-69  
Odbiór tekstu literackiego – od czego jest uzależniony. Sposoby pracy z literaturą przeszłych epok (np. Biblia, Quo vadis). Propozycja pracy z fragmentami powieści I. Kertésza „Los utracony”.

## **Siesicka Krystyna „...Nie ma z kim tańczyć?”**

46. Bolińska, Marta : W kręgu powieści młodzieżowej. Dla kogo erotyk Krystyny Siesickiej? W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 2 (2003/2004), s. 97-100  
Analiza i interpretacja.

## **Tokarczuk Olga „Bieguni”**

47. Cyran, Maria : „Bieguni” Olgi Tokarczuk – powieść konstelacyjna, alinearna. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 11, nr 1 (2009/2010), s. 69-73  
Analiza i interpretacja utworu.

## **Tolkien John Ronald Reuel**

48. Stróżyński, Mateusz : O narodzinach gatunku fantasy. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 31-33  
M.in. o twórczości J.R.R. Tolkiena.

## **Tryzna Tomasz „Panna Nikt”**

49. Sowa, Roman : Od „Galerianek” do „Panny Nikt”. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 35-46  
Systematycznie zmniejszający się odsetek czytających nastolatków – jako problem i wyzwanie dla współczesnej szkolnej polonistyki. Potrzeba stworzenia nowej metodyki lektury, która kształtowałaby u uczniów wewnętrzną motywację do czytania.  
Propozycja omówienia „Panny Nikt” T. Tryzny jako powieści inicjacyjnej. „Galerianki” Katarzyny Rosłaniec – film, który stanowi punkt odniesienia problemów, zawartych w „Pannie Nikt”, do czasów współczesnych.

## **Twardowski Jan „Schowane dobro”**

50. Krzyżanowska, Anna : *Tam, gdzie mieszka dobro*. Test sprawdzający dla klasy I gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 69-73  
Rozumienie, analiza i interpretacja felietonu J. Twardowskiego „Schowane dobro”.

## **Vujicic Nick „Bez rąk, bez nóg, bez ograniczeń!”**

51. Biernacka-Świerc Aleksandra, Bula Danuta : Nastolatek w czasach mediów i konsumpcji. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 1 (2014/2015), s. 75-89  
M.in. pozytywny wpływ niepełnosprawnego N. Vujicica, autora książki „Bez rąk, bez nóg, bez ograniczeń!” na postawy młodzieży w dzisiejszym świecie.

## **Wartości (motyw)**

52. Madalińska, Elżbieta : Kierowanie rozwojem wartości. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 1 (2012/2013), s. 40-46  
Nauczanie wartości w gimnazjum. Argumenty za omawianiem w tym kontekście: „Ksiąg Hioba”, „Hymnu o miłości”, „Kamizelki” B. Prusa, „Alchemika” P. Coelho.

## **Weaver Eva „Lalki z getta”**

53. Bula, Danuta : Od lektury obowiązkowej do własnych wyborów tekstów kultury i tworzenia. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 3 (2014/2015), s. 32-42  
M.in. literatura dotycząca wojny i okupacji. „Lalki z getta” E. Weaver i „Chłopiec w pasiastej piżamie” J. Boyne’a.

## **Wojna (motyw)**

54. Bula, Danuta : Od lektury obowiązkowej do własnych wyborów tekstów kultury i tworzenia. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 3 (2014/2015), s. 32-42  
M.in. literatura dotycząca wojny i okupacji. „Lalki z getta” E. Weaver i „Chłopiec w pasiastej piżamie” J. Boyne’a.

**Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II**

**Zusak Markus „Złodziejka książek”**

55. Chrobak, Małgorzata : „Złodziejka książek” Markusa Zusaka lektura gimnazjalisty? Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 4 (2013/2014), s. 85-95  
Analiza i interpretacja książki M. Zusaka. Trudny temat. Kim jest odbiorca? Kuma Śmierć. Inicjacja w czasach III Rzeszy. Księga, która leczy.

## **II. KONSPEKTY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ**

### **Zagadnienia ogólne**

56. Bukowska, Edyta : (Nie)rutynowa powtórka przed egzaminem. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 87-103  
Scenariusze lekcji, które pozwalają powtórzyć materiał przed egzaminem. Temat 1: Lektury szkolne okiem reportera – powtórzenie wiadomości przed egzaminem. Temat 2: Podróże do wysp wiedzy. Porządkujemy informacje na temat lektur szkolnych. Załączniki zawierające podsumowanie wiedzy na temat treści poszczególnych lektur.
57. Dończyk-Hnat, Zofia : Indywidualizacja a motywowanie ucznia do aktywności. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 70-78  
Scenariusz konkursu literackiego dla klasy III.

**Bahdaj Adam „Telemach w dżinsach”**

58. Wykurz, Urszula : Walcząc z wrogiem i samotnością. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 4 (2015/2016), s. 58-78  
Propozycja dla uczniów klas III gimnazjum. Fragmenty tekstów („Odyseja” Homera, „Telemach w dżinsach” A. Bahdaja, „Mały Książę” A. de Saint-Exupéry’ego, „Przygody Odyseusza” J. Parandowskiego, „Zakładnik szaleńca” A. Minkowskiego), wokół których zbudowane zostały małe testy egzaminacyjne.

**Bartoszewski Władysław „Warto być przyzwoitym. Teksty osobiste i nieosobiste”**

59. Kujaszewska, Ewa : Przyzwoitość. Poruszamy trudne tematy. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 4 (2012/2013), s. 83-93  
Analiza i interpretacja książki W. Bartoszewskiego. Propozycje lekcji opartej na fragmentach utworu.

**Białoszewski Miron „Pamiętnik z powstania warszawskiego”**

60. Morawska, Iwona : Tradycja jako wartość na lekcjach języka polskiego (projekt metodyczny dla klas gimnazjalnych) W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 1 (2006/2007), s. 70-76  
Temat lekcji: Ocalić od zapomnienia ludzi i ruiny – rzecz o powstaniu warszawskim i jego bohaterach. Wykorzystano: piosenkę „Warszawskie dzieci”, film dokumentalny

„Kroniki z powstania warszawskiego”, „Pamiętnik z powstania warszawskiego” M. Białoszewskiego.

## **Biblia**

61. Bukowiecka Maria, Baranowska Zofia : Człowiek wobec cierpienia : (propozycja metodyczna do klasy II). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 49-52  
Scenariusz 2-godzinnej lekcji. Jako pomoce dydaktyczne uwzględniono: J. Kochanowskiego „Tren VIII”, W. Shakespe’ra „Romea i Julię” (fragment), J. Parandowskiego „Orfeusza i Eurydykę” (fragment), „Biblię”: „Nieszczęścia Hioba”, „Król wyśmiany” (fragmenty).
62. Franik, Maria Tradycja w budowaniu człowieka i pełnego wymiaru kulturowej edukacji. Biblia – literatura – malarstwo. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 50-56  
Cykl lekcji poświęcony Bożemu Narodzeniu. Temat 2: Boże Narodzenie w kolędach – motywy i literackie sposoby uwznioślenia. Wykorzystano fragmenty „Biblii” – Ewangelię św. Łukasza i św. Mateusza.
63. Glencowa Krystyna, Skowronek Piotr : Czego uczy nas przypowieść „O synu marnotrawnym”? : (scenariusz lekcji – 2 godz.). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000), s. 31-34  
Z wykorzystaniem obrazu Rembrandta „Powrót syna marnotrawnego”.
64. Glencowa Krystyna, Skowronek Piotr : Jak powstawał świat i człowiek w „Mitologii” i „Biblii” : scenariusz lekcji. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 22-25
65. Jabłoński, Romuald : Franciszek Karpiński „O narodzeniu Pańskim”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 3 (2001/2002), s. 35-41  
Konspekt 2-godzinnej lekcji. Temat: W poszukiwaniu Boga dla... człowieka (inne możliwe wersje: Bóg-człowiek; Bóg-człowiek – nadzieją człowieka; O tym, jak niepojęty Bóg staje się człowiekiem; Bóg wśród ludzi). Wykorzystano, m.in. Ewangelię św. Łukasza.
66. Kitka, Barbara : Wyspa – cykl edukacyjny dla klasy I. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 1 (2002/2003), s. 37-45  
Cykl lekcji z hasłem przewodnim zaczerpniętym z programu nauczania „Czytam świat”: Poszukiwanie życia szczęśliwego. Lekcja 1: Ogród pełen rozkoszy (Analiza m.in. Księgi Rodzaju – i tamtejszego wizerunku Raju).
67. Lysko, Bożena : Żydzi w literaturze i kulturze (propozycja metodyczna). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 3 (2006/2007), s. 62-71  
Scenariusz lekcji realizowanej metodą projektu.
68. Ratajczak, Grażyna : Istota miłości Boga ukazana w „Przypowieści o synu marnotrawnym”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 1 (2002/2003), s. 58-60  
Konspekt lekcji.

69. Strumiłło, Jolanta : W kręgu postaci mitologicznych i biblijnych : (propozycja metodyczna do klasy III). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 58-62  
Scenariusz 2-godzinnej lekcji prowadzonej metodą dramy.
70. Wyszkowski, Paweł : Spotkania z wartościami. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 1 (2001/2002), s. 48-53  
Cykl konspektów do klasy I na temat wartości w życiu człowieka realizowane pod hasłem „Żeby człowiek był człowiekiem”. Z wykorzystaniem fragmentów „Pisma Świętego” i filmu „Filadelfia”.
71. Żurek, Sławomir : Biblia w gimnazjum : o potrzebie i sposobach lektury Pisma Świętego na lekcjach języka polskiego w nowej szkole : (szkic metodyczny). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 15-21  
Biblia wczoraj. Po co Biblia dzisiaj? Biblia w gimnazjum. Demitologizacja bohaterów biblijnych? Propozycje metodyczne. Grasz w Abrahama? „Po co ten Abraham i ta cała Biblia”?

### **Cervantes Miguel „Don Kichot”**

72. Bednarczyk, Krystyna : Co Hiszpania dała światu? : (propozycja realizacji ścieżki międzyprzedmiotowej: edukacja europejska). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 63-67  
Scenariusz 2-godzinnej lekcji. M.in. nawiązanie do omawianego wcześniej „Don Kichota”.
73. Dończyk-Hnat, Zofia : „Don Kichot” w telewizji, czyli o walce z monotonią na lekcjach polskiego. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 66-74  
Przykładowe scenariusze lekcji. Tematy: 1. Śledztwo w sprawie Don Kichota, czyli jakimi drogami dojść do prawdy o bohaterze. 2. Don Kichot kontra Sancho Pansa, czyli kampania wyborcza do samorządu szkolnego. 3. Plebiscyt na rycerza wszechczasów, czyli emocjonujący pojedynek na ...słowa.
74. Dubis, Anna : Roland i Don Kichot. Od słowa do obrazu i z powrotem. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 15-22  
Przekład intersemiotyczny na poziomie gimnazjum. Rycerz i antyrycerz w przekładzie tam i z powrotem. Scenariusz zajęć z wykorzystaniem „Pieśni o Rolandzie” i „Don Kichota”. Test sprawdzający wiedzę na temat omawianych lektur.
75. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29  
Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.

### **Chądzynska Zofia „Statki, które mijają się nocą”**

76. Wójcicka, Edyta : Od tekstu do problemu – kształcenie postaw na przykładzie literatury młodzieżowej. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 1 (2012/2013), s. 86-98

Scenariusze lekcji. Temat 1: Myślimy obrazami o Eryce. Temat 2: Dlaczego „statki mijają się nocą”? Temat 3: Sposób na *trudny przypadek*.

### **Christie Agatha „Ptaki stymfalijskie”**

77. Bula, Danuta : O mitologii i literaturze popularnej w gimnazjum (A. Christie, „Ptaki stymfalijskie”). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 1 (2013/2014), s. 60-68

Watki mitologiczne w „Ptakach stymfalijskich” A. Christie. Scenariusze lekcji. Temat 1: Herakles (Herkules) jako bohater mitologiczny. Temat 2: Herkules starożytny i Herkules Poirot jako bohaterowie. Temat 3: Szukamy podobieństw do realiów mitologicznych w „Ptakach Stymfalijskich” Agathy Christie.

### **Cierpienie (motyw)**

78. Bukowiecka Maria, Baranowska Zofia : Człowiek wobec cierpienia : (propozycja metodyczna do klasy II). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 49-52

Scenariusz 2-godzinnej lekcji. Jako pomoce dydaktyczne uwzględniono: J. Kochanowskiego „Tren VIII”, W. Shakespe’ra „Romea i Julię” (fragment), J. Parandowskiego „Orfeusza i Eurydykę” (fragment), „Biblię”: „Nieszczęścia Hioba”, „Król wyśmiany” (fragmenty).

### **Collins Suzanne „Igrzyska Śmierci. T.2, W pierścieniu ognia”**

79. Grodecka, Ewa ; marzenia nastolatków a brutalna rzeczywistość (S. Collins „W pierścieniu ognia”). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 4 (2013/2014), s. 60-68

Przyczyny mody na epickie antyutopie. Planowanie pracy wokół „Igrzysk śmierci”. Propozycje pięciu lekcji.

### **Czech Beata „Chleb powszedni”**

80. Czarnotta-Mączyńska Jolanta, Ratajska-Grochowina Elżbieta : Jak sprawdzić, czy uczniowie rozumieją to, co czytają? Rola diagnozy wstępnej w planowaniu procesu kształcenia. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 4 (2003/2004), s. 84-100

Test badający poziom rozumienia czytanego tekstu popularnonaukowego. Wykorzystano tekst Beaty Czech „Chleb powszedni”.

### **Dąbrowska Maria „Drzewa na wiosnę”**

81. Iwasiewicz, Mirosława : Wiosna życia i wiosna w przyrodzie w opowiadaniach M. Dąbrowskiej i B. Schulza). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 3 (1999/2000), s. 21-24

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem utworów: „Drzewa na wiosnę” M. Dąbrowskiej i „Nemrod” B. Schulza.

## **Dickens Karol „Opowieść wigilijna”**

82. Nalepa, Dorota : ...Człowiek nie jest śmieszny i godny politowania... (propozycje pracy z lekturą). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 3 (2004/2005), s. 47-53  
M.in. Scenariusz lekcji „Domy i ludzie w *Opowieści wigilijnej* Karola Dickensa.
83. Surdej, Beata : Na zmiany nigdy nie jest za późno. Karol Dickens, „Opowieść wigilijna”. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 47-64  
Propozycje metodyczne. Temat 1: Czy uważnie przeczytaliśmy „Opowieść wigilijną” Karola Dickensa. Temat 2: Wędrowka z duchami po dziewiętnastowiecznym Londynie. Temat 3: Jak wyglądały duchy, które odwiedziły Ebenezera Scrooge’a? Temat 4: Na zmiany nigdy nie jest za późno – gromadzimy słownictwo do charakterystyki Ebenezera Scrooge’a. Temat 5: Filmowa „Opowieść wigilijna” – przygotowanie do recenzji.

## **Doyle Arthur Conan „Pies Baskerville’ów”**

84. Grodecka, Ewa : Powieść kryminalna, czyli z literackich salonów do szkoły. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 1 (2010/2011), s. 57-67  
Analiza utworu. Propozycja metodyczna.

## **Eco Umberto „Utrata prywatności”**

85. Dończyk-Hnat, Zofia : Jak w szkolnej polonistyce pogodzić wychowywanie z wymogami egzaminacyjnymi. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 3 (2011/2012), s. 59-64  
Scenariusz zajęć dla klasy II: „O atakach na prywatność i parasolu ochronnym”. Z wykorzystaniem, m.in. fragmentów tekstu U. Eco „Utrata prywatności”. Cel ogólny: uwrażliwienie na mechanizmy manipulacji, odpowiedzialność za słowo i ochronę własnej tożsamości.

## **Fink Ida**

86. Kasperek, Agnieszka : Inspiracje francuskimi prezentacjami literatury na przykładzie życia i twórczości Idy Fink. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 3 (2013/2014), s. 91-100  
Propozycja metodyczna: Ida Fink – życie i twórczość.
87. Niklewicz, Beata : Rozmawiamy o Holokauście w gimnazjum. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 2 (2013/2014), s. 89-94  
Problem Holokaustu na lekcjach języka polskiego w gimnazjum. Propozycja omówienia opowiadania Idy Fink „Zabawa w klucz” oraz filmu Roberta Benigniego „Życie jest piękne”.

## **Gaarder Jostein „Świat Zofii”**

88. Ignasiak, Aleksandra : Gimnazjalista podążający za (FILO)ZOFIĄ. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 35-42  
Propozycja lekcji omawiającej „Świat Zofii”.

89. Rotnicka, Krystyna : Cykl lekcji filozoficznych w kontekście omawianej lektury „Quo vadis”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 3 (2002/2003), s. 42-55

Konspekty lekcji. Temat I. Co to jest filozofia? Temat II. Cynik cynikowi nierówny. Temat III. Dlaczego stoik zachowa stoicki spokój? Temat IV. Przyjemności epikurejczyków. Temat V. (Charakterystyka Petroniusza). Wykorzystano także fragment „Świata Zofii” J. Gaardera.

### **Gall Anonim „Kronika Polska”**

90. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29

Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.

### **Goldnikowa Alina „Poznaj moją rodzinę”, „Ściągaczka”**

91. Głowacka Sylwia, Głowacki Jerzy : Test dla klasy I gimnazjum sprawdzający rozumienie tekstu „Poznaj moją rodzinę” Aliny Goldnikowej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 74-79

Test mający za zadanie zbadanie umiejętności uczniów w zakresie: czytania tekstu literackiego, redagowania krótkich wypowiedzi pisemnych, praktycznego posługiwania się wiedzą z nauki o języku. Wyposażeniem testu jest fragment utworu A. Goldnikowej pt. „Ściągaczka”.

### **Hemingway Ernest „Niepokonany”**

92. Bednarczyk, Krystyna : Co Hiszpania dała światu? : (propozycja realizacji ścieżki międzyprzedmiotowej: edukacja europejska). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 63-67

Scenariusz 2-godzinnej lekcji, z wykorzystaniem m.in. fragmentu opowiadania E. Hemingwaya „Niepokonany”.

### **Hemingway Ernest „Stary człowiek przy moście”**

93. Grodecka, Ewa : Most, który łączy i dzieli dwa światy : (propozycja metodyczna). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 3 (2006/2007), s. 34-38

Scenariusz lekcji: „Uniwersalne przesłanie tekstu Ernesta Hemingwaya „Stary człowiek przy moście”. Wykorzystano także reprodukcje obrazów Pabla Picassa: „Guernica” i „Masakra w Korei”.

### **Hłasko Marek „Pierwszy krok w chmurach”**

94. Morawska, Iwona : „Okno” i „Pierwszy krok w chmurach”, czyli opowiadania Marka Hłaski na gimnazjalnych lekcjach języka polskiego. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 59-69

Scenariusz lekcji: Ponizona, zraniona, wyśmiana, ....., ..... – MIŁOŚĆ w opowiadaniu „Pierwszy krok w chmurach” M. Hłaski

95. Witczak, Agnieszka : Opowiadanie o zagładzie miłości, czyli „Pierwszy krok w chmurach” M. Hłaski. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 2 (2000/2001), s. 12-22

Analiza i interpretacja opowiadania pt. „Pierwszy krok w chmurach”. Czas akcji. Miejsce akcji. Bohaterowie. Scenariusz lekcji. Temat: Opowiadanie o zagładzie miłości (2 godziny).

## **Homer „Iliada”**

96. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29

Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.

97. Gierszał, Krzysztof : Achilleida (cykl lekcji o „Iliadzie” Homera). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 1 (2007/2008), s. 25-40  
Projekt edukacyjny poświęcony „Iliadzie”. Scenariusze lekcji: 1. „Reportaż” z wojny trojańskiej. 2. „Iliada” czy „Achilleida”? 3. Dlaczego zabił i dlaczego... zapłakał? 4. Porównujemy tłumaczenia [„Iliady”].

98. Kosyra-Cieślak, Teresa : Troja (projekt edukacyjny). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 1 (2007/2008), s. 47-55  
Projekt „Troja” ma charakter międzyprzedmiotowy – integruje wiedzę i umiejętności z języka polskiego, historii, plastyki oraz wkomponowuje się w treści przewidziane w podstawie programowej dla ścieżki edukacyjnej „Kultura polska na tle tradycji śródziemnomorskiej”. W projekcie wykorzystano wiadomości o „Iliadzie”, „Odysei” Homera i „Eneidzie” Wergiliusza.

## **Homer „Odyseja”**

99. Grodecka, Ewa : Od aktywizacji do aktywności twórczej. Happening i gra dydaktyczna. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 2 (2011/2012), s. 79-87

Gra dydaktyczna „Tropami bystroglowego Odysa”.

100. Kosyra-Cieślak, Teresa : Troja (projekt edukacyjny) W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 1 (2007/2008), s. 47-55  
Projekt „Troja” ma charakter międzyprzedmiotowy – integruje wiedzę i umiejętności z języka polskiego, historii, plastyki oraz wkomponowuje się w treści przewidziane w podstawie programowej dla ścieżki edukacyjnej „Kultura polska na tle tradycji śródziemnomorskiej”. W projekcie wykorzystano wiadomości o „Iliadzie”, „Odysei” Homera i „Eneidzie” Wergiliusza.

101. Wykurz, Urszula : Walcząc z wrogiem i samotnością. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 4 (2015/2016), s. 58-78  
Propozycja dla uczniów klas III gimnazjum. Fragmenty tekstów („Odyseja” Homera, „Telemach w dżinsach” A. Bahdaja, „Mały Książę” A. de Saint-Exupéry’ego,

„Przygody Odyseusza” J. Parandowskiego, „Zakładnik szaleńca” A. Minkowskiego), wokół których zbudowane zostały małe testy egzaminacyjne.

## **Jan Paweł II**

102. Bula, Danuta : Jan Paweł II o młodych dla młodych. W: Język Polski w Gimnazjum :. – R. 15, nr 3 (2013/2014), s. 83-90  
Analiza, interpretacja wypowiedzi Jana Pawła II wygłoszone do młodzieży, m. in. na światowych dniach młodzieży. Propozycja wykorzystania ich na lekcjach.

## **Kamiński Aleksander „Kamienie na szaniec”**

103. Bukowska, Edyta : Jak uczyć pisania różnych form wypowiedzi. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 78-86  
Scenariusze lekcji. Temat 1: Tajemnice wywiadu. Temat 2: Z bohaterami lektur spotkanie przy kawie. Załącznik – Wywiad z Tadeuszem Zawadzkim, jednym z bohaterów książki „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego; Wywiad z Bilbo Bagginsem, jednym z bohaterów powieści „Hobbit, czyli tam i z powrotem” J. R. R. Tolkiena.
104. Surdej, Beata : Alek, Rudy i Zośka – niezapomniani bohaterowie. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 4 (2012/2013), s. 68-82  
Scenariusze lekcji. Temat 1: w świecie „Kamieni na szaniec” A. Kamińskiego. Temat 2: Odwaga i bohaterstwo w czasie wojny w książce A. Kamińskiego „Kamienie na szaniec”. Temat 3: Alek, Rudy i Zośka – ludzie, którzy potrafili pięknie żyć i pięknie umierać. Temat 4: „Akcja pod Arsenalem” – filmowa adaptacja książki A. Kamińskiego „Kamienie na szaniec” (redagujemy recenzję).

## **Kant Immanuel „O rzekomym prawie do mówienia kłamstw ze szlachetnych pobudek”**

105. Rodecka, Joanna : Lekcja etyki w I klasie. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 77-84  
Scenariusz z komentarzem lekcji. Temat: czy kłamstwo jest bronią tchórzów? Porozmawiajmy o znaczeniu kłamstwa w naszym życiu”. Jako środki dydaktyczne wykorzystano, m.in. „Kamizelkę” B. Prusa, „O kłamstwie” L. Kołakowskiego, „O rzekomym prawie do mówienia kłamstw ze szlachetnych pobudek” I. Kanta.

## **Kapuściński Ryszard „Guevara i Allende”, „Chrystus z karabinem na ramieniu”**

106. Orlińska, Ewa : Twórczość Ryszarda Kapuścińskiego a „globalny nastolatek”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 11, nr 3 (2009/2010), s. 18-35  
Charakterystyka twórczości R. Kapuścińskiego, ze szczególnym uwzględnieniem jego reportaży. Refleksja nad wyborem tekstów Kapuścińskiego do omówienia na lekcjach języka polskiego w gimnazjum (m.in. propozycja lekcji nt. reportażu „Guevara i Allende” z tomu „Chrystus z karabinem na ramieniu”).

## **Kertész Imre „Los utracony”**

107. Łopata, Andrzej : Poziomy i sposoby aktualizacji lektury szkolnej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 58-69

Odbiór tekstu literackiego – od czego jest uzależniony. Sposoby pracy z literaturą przeszłych epok (np. Biblia, Quo vadis). Propozycja pracy z fragmentami powieści I. Kertésza „Los utracony”.

### **Kleinbaum Nancy H. „Stowarzyszenie Umarłych Poetów”**

108. Bukowska, Edyta : Cykl lekcji w oparciu o „Stowarzyszenie umarłych poetów” Nancy H. Kleinbaum. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 1 (2014/2015), s. 40-49  
Scenariusze lekcji. Temat 1: Poznajmy Neila Perry’ego. Temat 2: Konflikt ojca i syna – nasze rozważania.

### **Kołąkowski Leszek „O kłamstwie”**

109. Rodecka, Joanna : Lekcja etyki w I klasie. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 77-84  
Scenariusz z komentarzem lekcji. Temat: czy kłamstwo jest bronią tchórzów? Porozmawiajmy o znaczeniu kłamstwa w naszym życiu”. Jako środki dydaktyczne wykorzystano, m.in. „Kamizelkę” B. Prusa, „O kłamstwie” L. Kołąkowskiego, „O rzekomym prawie do mówienia kłamstw ze szlachetnych pobudek” I. Kanta.

### **Kosik Rafał „Felix, Net i Nika”**

110. Bula, Danuta : Felix, Net i Nika... lekturą z wyboru gimnazjalistów. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 1 (2015/2016), s. 69-80  
Twórczość Rafała Kosika. Scenariusze lekcji. Temat 1: Teleportacja jako megaprzygoda. Temat 2: Jak widzisz świat? Picasso w literaturze przygodowej.

### **Kosmowska Barbara „Pozłacana rybka”**

111. Bukowska, Edyta : Powieść młodzieżowa – o zaletach gatunku (na przykładzie „Pozłacanej rybki” B. Kosmowskiej). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 3 (2011/2012), s. 43-50  
Scenariusze lekcji. 1. „...jak ciepły i bezpieczny był tamten świat” – świat przedstawiony w powieści Barbary Kosmowskiej „Pozłacana rybka”. 2. „Baśń trzeba opuścić, jeżeli chcemy choć trochę dorosnąć” – bohaterowie powieści B. Kosmowskiej i ich problemy.
112. Wójcicka, Edyta ; Dylematy młodości w utworach B. Kosmowskiej „Pozłacana rybka” i „Samotni.pl”. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 1 (2015/2016), s. 89-109  
O czym rozmawiać na lekcjach ze współczesną młodzieżą? Rozmowy na trudne tematy. Powieściowi bohaterowie i ich problemy. Dylematy młodości w „Pozłacanej rybce” B. Kosmowskiej (cykl trzech lekcji dla uczniów kl. I-II). Temat 1: Problemy i pragnienia nastolatków (nie) tylko wówczas, gdy „dom rozpada się na dwie wizytówki”. Temat 2: Trudne odpowiedzi na „złe pytania”. Temat 3: Rozmowa z wolontariuszką.

### **Kosmowska Barbara „Samotni.pl”**

113. Wójcicka, Edyta ; Dylematy młodości w utworach B. Kosmowskiej „Pozłacana rybka” i „Samotni.pl”. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 1 (2015/2016), s. 89-109

O czym rozmawiać na lekcjach ze współczesną młodzieżą? Rozmowy na trudne tematy. Powieściowi bohaterowie i ich problemy. Dylematy młodości w „Pozłacanej rybce” B. Kosmowskiej (cykl trzech lekcji dla uczniów kl. I-II). Temat 1: Problemy i pragnienia nastolatków (nie) tylko wówczas, gdy „dom rozpada się na dwie wizytówki”. Temat 2: Trudne odpowiedzi na „złe pytania”. Temat 3: Rozmowa z wolontariuszką.

### **Kujawska Ewa „Dom Małgorzaty”**

114. Maćkula, Dorota : Kronika narodzin szacunku. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 3 (2011/2012), s. 51-58  
Scenariusz lekcji.

### **Kwiatki św. Franciszka**

115. Matysek, Ewa : Święty Franciszek – nauczyciel miłości (scenariusz lekcji języka polskiego dla klasy I gimnazjum). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 35-40  
Temat lekcji: Święty Franciszek – nauczyciel miłości.

### **Legendy polskie**

116. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29  
Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.

### **Lem Stanisław „Jak Erg Samowzbudnik Bładawca pokonał”**

117. Nowel, Ewa : Polonistyczna gimnazjalność a sprawa Lema. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 11, nr 2 (2009/2010), s. 63-77  
Futurologia jako nauka. Twórczość S. Lema i jej interpretacja. Propozycja metodyczna z wykorzystaniem opowiadania „Jak Erg Samowzbudnik Bładawca pokonał”.

### **Lem Stanisław „Król Globares i Mędracy”**

118. Baran, Grzegorz ; Kompetencje literackie uczniów – diagnoza III etapu edukacyjnego. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 3 (2014/2015), s. 43-60  
Ankieta badająca kompetencje uczniów kończących naukę w gimnazjum. Wykorzystano tekst opowiadania S. Lema „Król Globares i mędracy”.

## **Minkowski Aleksander „Zakładnik szaleńca”**

119. Wykurz, Urszula : Walcząc z wrogiem i samotnością. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 4 (2015/2016), s. 58-78  
Propozycja dla uczniów klas III gimnazjum. Fragmenty tekstów („Odyseja” Homera, „Telemach w dżinsach” A. Bahdaja, „Mały Książę” A. de Saint-Exupéry’ego, „Przygody Odyseusza” J. Parandowskiego, „Zakładnik szaleńca” A. Minkowskiego), wokół których zbudowane zostały małe testy egzaminacyjne.

## **Mitologia**

120. Bakula, Kordian : Dedal, nie Ikar! W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000), s. 90-97  
M.in. ćwiczenia, np. układanie komiksu na podstawie mitu, dyskusja nad tym, który z bohaterów mitu bardziej się nadaje na figurę dzisiejszych czasów, opowiadanie o dziejach dwóch odmiennych karier, z elementami wartościowania.
121. Banaś Ewa, Franczak Alicja : W świecie mitów (cykl lekcji dla klasy I). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 1 (2002/2003), s. 46-53  
Konspekty lekcji. Lekcja 1. Temat: czym jest mit? Lekcja 2. Temat: Czy słusznie starożytni nazywali Prometeusza dobroczyńcą ludzkości? Lekcja 3. Temat: Bunt Prometeusza przeciwko bogu wyrazem jego niezależności. Lekcja 4. Temat: Motywy mitologiczne w naszym języku. Załącznik - Karta pracy grupy.
122. Chrzanowska, Barbara : Jestem Polakiem, więc jestem Europejczykiem. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 1 (2003/2004), s. 36-45  
Scenariusz lekcji, z wykorzystaniem książki Wandy Markowskiej „Mity Greków i Rzymian” (mit o Europie).
123. Dończyk-Hnat, Zofia : Pół żartem, pół serio o korzyściach uczenia się : (propozycja metodyczna dla III klasy gimnazjum). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 1 (2007/2008), s. 41-46  
Scenariusz lekcji: O kobietach z epoki starożytnej pół żartem, pół serio [na temat bohaterów Biblii i mitologii].
124. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29  
Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.
125. Gołaszewski, Grzegorz : O oswajaniu gimnazjalisty z dziedzictwem kulturowym. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 1 (2007/2008), s. 56-66  
Materiał merytoryczny poświęcony nauczaniu o antyku w szkole, motyw wojny trojańskiej. Scenariusz dwóch lekcji: 1. „Jak to próżne, starożytne boginie korumpowały zakochanego mężczyznę...”, 2. A było tak romantycznie... naukowa teoria genezy wojny trojańskiej.
126. Strumiłło, Jolanta : W kręgu postaci mitologicznych i biblijnych : (propozycja metodyczna do klasy III). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4

(2001/2002), s. 58-62

Scenariusz 2-godzinnej lekcji prowadzonej metodą dramy.

127. Syrek Aleksandra, Syrek Zbigniew : Konkurs „Mistrz języka polskiego”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 4 (2002/2003), s. 62-72  
Zaprezentowano dwa testy. Test 1: „Wiem wszystko o mitologii greckiej”. Test 2: „Biblia i mitologia w malarstwie”.

### **Mniszkówna Helena „Trędowata”**

128. Dończyk-Hnat, Zofia : Dlaczego bibliofil nie czyta harlequinów? W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 4 (2008/2009), s. 54-65  
Kicz w kulturze, kicz w literaturze. Projekt (scenariusz) lekcji języka polskiego w klasie III, z wykorzystaniem fragmentu utworu H. Mniszkówny „Trędowata”. Temat: Jak się robi kicz?
129. Morawska, Iwona : „Okno” i „Pierwszy krok w chmurach”, czyli opowiadania Marka Hłaski na gimnazjalnych lekcjach języka polskiego. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 59-69  
Scenariusz lekcji: Samotność, smutek i... oczekiwanie w opowiadaniu „Okno” Marka Hłaski.

### **Mrożek Sławomir „Wesele w Atomicach”**

130. Wrembel Katarzyna, Tyczyńska Marzenna : Dwa obrazy i ten trzeci : wokół zaślubin w różnych tekstach kultury : (scenariusz lekcji w gimnazjum). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 7, nr 4 (2005/2006), s. 50-56  
Wykorzystano, m.in. „Wesele w Atomicach” S. Mrożka, nagranie „Marsza weselnego” Feliksa Mendelssohna.

### **Musierowicz Małgorzata „Kwiat kalafiora”**

131. Krajewska, Alicja : Przygotowanie charakterystyki postaci literackiej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 3 (2002/2003), s. 56-61  
Konspekt lekcji: Czy Janusz Pyziak miał rację, nazywając Gabrielę Borejko „kwiatem kalafiora”.
132. Surdej, Beata : W gościnie u Borejków. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 2 (2013/2014), s. 75-88  
Propozycje cyklu lekcji. Temat 1: W gościnie u Borejków. Bohaterowie „Kwiatu kalafiora”. Temat 2: Na czym polegała magia domu Borejków? Temat 3: Eksperymentalny Sygnał Dobra – zabawa czy coś więcej? Temat 4: Na lekcji u profesora Dmuchawca. Temat 5: Jaka jesteś, Gabrysiu? – charakterystyka bohaterki książki Małgorzaty Musierowicz. Temat 6: Czy warto było przeczytać „Kwiat kalafiora” Małgorzaty Musierowicz? Recenzja powieści.

### **Musierowicz Małgorzata „Żaba”**

133. Jędrych, Karolina : Mniej znaczy więcej? W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 37-45  
Propozycje ćwiczeń, analiza i interpretacja „Żaby” M. Musierowicz.

### **Nowacka Ewa „Miłość? Psiakrew!”**

134. Miernik, Agnieszka : Rozmowy z nastolatkami o miłości” : (propozycja lekcji w III klasie gimnazjum). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 3 (2004/2005), s. 70-78  
Scenariusz lekcji: 1. Historie miłosne sprzed setek lat [ z wykorzystaniem utworu E. Nowackiej „Miłość? Psiakrew!” oraz klasyki literatury – np. „Romeo i Julia”, „Boska Komedia”]; 2. Miłość romantyczna a współczesny pop-wzorzec miłości.

### **Parandowski Jan „Orfeusz i Eurydyka”**

135. Bukowiecka Maria, Baranowska Zofia : Człowiek wobec cierpienia : (propozycja metodyczna do klasy II). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 49-52  
Scenariusz 2-godzinnej lekcji. Jako pomoce dydaktyczne uwzględniono: J. Kochanowskiego „Tren VIII”, W. Shakespeare’a „Romea i Julię” (fragment), J. Parandowskiego „Orfeusza i Eurydykę” (fragment), „Biblię”: „Nieszczęścia Hioba”, „Król wyśmiany” (fragmenty).

### **Parandowski Jan „Przygody Odyseusza”**

136. Wykurz, Urszula : Walcząc z wrogiem i samotnością. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 4 (2015/2016), s. 58-78  
Propozycja dla uczniów klas III gimnazjum. Fragmenty tekstów („Odyseja” Homera, „Telemach w dżinsach” A. Bahdaja, „Mały Książę” A. de Saint-Exupery’ego, „Przygody Odyseusza” J. Parandowskiego, „Zakładnik szaleńca” A. Minkowskiego), wokół których zbudowane zostały małe testy egzaminacyjne.

### **„Pieśń o Rolandzie”**

137. Dubis, Anna : Roland i Don Kichot. Od słowa do obrazu i z powrotem. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 15-22  
Przekład intersemiotyczny na poziomie gimnazjum. Rycerz i antyrycerz w przekładzie tam i z powrotem. Scenariusz zajęć z wykorzystaniem „Pieśni o Rolandzie” i „Don Kichota”. Test sprawdzający wiedzę na temat omawianych lektur.
138. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29  
Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.
139. Gierszal, Krzysztof : Jak ocalić Rolanda? Stare i modne zasady pracy z uczniem, który nie chce się uczyć. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 44-59  
Materiał merytoryczny i wskazówki metodyczne dotyczące analizy i interpretacji „Pieśni o Rolandzie”. Projekt realizacji lekcji: 1. „Pieśń” na murze. 2. „Pieśń o Rolandzie” – węglem. 3. Portret Rolanda.
140. Grodecka, Ewa : Na imię mi rycerz średniowieczny : (propozycja metodyczna). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 7-14

Analiza i interpretacja „Pieśni o Rolandzie”. Kompozycja „chansons de geste” na przykładzie „Pieśni o Rolandzie”. Scenariusz zajęć: O zwycięstwie „nijakiego” Tieriego nad „groźnym” Pinabelem.

141. Gudro, Maria : Roland – rycerz doskonały : (propozycja metodyczna). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 60-65  
Konspekt dwugodzinnej lekcji. Temat: Rycerz Roland – dlaczego doskonały?
142. Łopata, Andrzej : Kostium rycerskości : zasada podmiotowości a program nauczania. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 23-43  
Materiał merytoryczny i wskazówki metodyczne dotyczące analizy i interpretacji „Pieśni o Rolandzie” i „Don Kichota”.

### **Prus Bolesław „Faraon”**

143. Grabowska Alina, Dobroch Marzena : Propozycja metodyczna opracowania powieści „Faraon” Bolesława Prusa w III klasie gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 36-46  
Cykl lekcji. Temat 1: O starożytnym Egipcie, powieści „Faraon” i jej autorze – garść informacji. Temat 2: O narratorze i świecie przedstawionym „Faraona” B. Prusa. Temat 3: Cywilizacja egipska przedstawiona w powieści B. Prusa „Faraon”. Temat 4: O wchodzeniu w Labirynt, czyli o strachu. Temat 5: jeden dzień z życia faraona. Temat 6: Życie to ciągle wybory... Analizujemy decyzje i skutki postępowania Ramzesa XIII. Temat 7: Dlaczego Ramzes XIII poniósł klęskę (próba oceny postępowania bohatera). Temat 8: Oglądanie fragmentu filmu pt. „Faraon” w reżyserii Jerzego Kawalerowicza. Temat 9: Pożegnanie z „Faraonem”.

### **Prus Bolesław „Kamizelka”**

144. Rodecka, Joanna : Lekcja etyki w I klasie. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 77-84  
Scenariusz z komentarzem lekcji. Temat: czy kłamstwo jest bronią tchórzów? Porozmawiajmy o znaczeniu kłamstwa w naszym życiu”. Jako środki dydaktyczne wykorzystano, m.in. „Kamizelkę” B. Prusa, „O kłamstwie” L. Kołakowskiego, „O rzekomym prawie do mówienia kłamstw ze szlachetnych pobudek” I. Kanta.

### **Prus Bolesław „Katarynka”**

145. Borowiec Karina, Szymik Eugeniusz : Techniki dramowe na lekcjach języka polskiego w gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 36-48  
Podział technik dramowych. Stop-klatka i inne strategie. Rola i improwizacja w roli. Pozostałe ćwiczenia dramowe. Scenariusze lekcji. Temat 1: Poszukiwany...Poszukiwana... Sporządzamy portret pamięciowy pana Tomasza – bohatera „Katarynki” Bolesława Prusa. Temat 2: Czy mogę być dobrym przyjacielem? Zastanawiamy się nad przeżyciami niewidomej dziewczynki. Temat 4: Historia romansu czy prawdziwej miłości? (Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”).

### **Riordan Rick „Percy Jackson i bogowie olimpijscy”**

146. Wykurz, Urszula : Nieśmiertelni on-line: Percy Jackson i bogowie olimpijscy. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 65-89  
Nieśmiertelni on-line to zestaw ćwiczeń przeznaczonych do pracy z cyklem powieści R. Riordana „Percy Jackson i bogowie olimpijscy”. Zadania adresowane do uczniów klasy II gimnazjum. Materiał został podzielony na 5 spotkań. Uczniowie rozwiązują ćwiczenia będące formą treningu twórczego myślenia. Na zakończenie każdego spotkania uczniowie rozwiązują zadania z kart pracy, przygotowanych wg modelu obowiązującego na egzaminie gimnazjalnym.

### **Rosiek Barbara „Pamiętnik narkomanki”**

147. Białek, Dorota : Wokół jednej lektury. „Stop” narkotykom. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 3 (2001/2002), s. 29-36  
Scenariusze cyklu lekcji w klasie II, na których wykorzystano fragmenty utworu B. Rosiek „Pamiętnik narkomanki” oraz plakat Andrzeja Pągowskiego i tekst piosenki zespołu Myslovitz „Amfetaminowa siostra”.
148. Gęborek, Anna : Wolny wybór : propozycja metodyczna do klasy II – program „Czytam świat”). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 3 (2001/2002), s. 25-28  
Scenariusz 2-godzinnej lekcji „Wolny wybór – między szansą a zgubą człowieka... na podstawie fragmentu utworu B. Rosiek „Pamiętnik narkomanki”.

### **Rowling Joanne Kathleen „Harry Potter i komnata tajemnic”**

149. Bober Małgorzata, Nowak Iwona : J.K. Rowling „Harry Potter i Komnata Tajemnic” : (propozycja lekcji w kl. I i II gimnazjum). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 4 (2003/2004), s. 60-67  
Scenariusze lekcji: Temat 1: „Harry Potter i Komnata Tajemnic” – nasze wrażenia po przeczytaniu książki i obejrzeniu filmu. Temat 2: Droga Harry'ego Pottera do rozwikłania zagadki Komnaty Tajemnic. Temat 3: „Harry Potter” – baśń czy powieść fantasy?

### **Rycerz (motyw)**

150. Dubis, Anna : Roland i Don Kichot. Od słowa do obrazu i z powrotem. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 15-22  
Przekład intersemiotyczny na poziomie gimnazjum. Rycerz i antyrycerz w przekładzie tam i z powrotem. Scenariusz zajęć z wykorzystaniem „Pieśni o Rolandzie” i „Don Kichota”. Test sprawdzający wiedzę na temat omawianych lektur.
151. Dończyk-Hnat, Zofia : „Don Kichot” w telewizji, czyli o walce z monotonią na lekcjach polskiego. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 66-74  
Przykładowe scenariusze lekcji. Tematy: 1. Śledztwo w sprawie Don Kichota, czyli jakimi drogami dojść do prawdy o bohaterze. 2. Don Kichot kontra Sancho Pansa, czyli kampania wyborcza do samorządu szkolnego. 3. Plebiscyt na rycerza wszechczasów, czyli emocjonujący pojedynek na ...słowa.

152. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29  
Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.
153. Surdej, Beata : Zbyszko – Rotgier – relacja z rycerskiego pojedynku. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 2 (2010/2011), s. 95-99  
Scenariusz zajęć. Temat: Spotkanie Zbyszka z Rotgierem – relacja z rycerskiego pojedynku.

### **Saint-Exupéry Antoine „Mały Książę”**

154. Borowiec Karina, Szymik Eugeniusz : Techniki dramowe na lekcjach języka polskiego w gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 36-48  
Podział technik dramowych. Stop-klatka i inne strategie. Rola i improwizacja w roli. Pozostałe ćwiczenia dramowe. Scenariusze lekcji. Temat 1: Poszukiwany...Poszukiwana... Sporządzamy portret pamięciowy pana Tomasza – bohatera „Katarynki” Bolesława Prusa. Temat 2: czy mogę być dobrym przyjacielem? Zastanawiamy się nad przeżyciami niewidomej dziewczynki. Temat 4: Historia romansu czy prawdziwej miłości? (Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”).
155. Franik, Maria ; „Filozofowanie” jako kontekst. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 7, nr 2 (2005/2006), s. 30-43  
Scenariusze lekcji poświęconych, m.in. „Małemu Księciu”. Temat 1: Czy „Mały Książę” Antoine’a Saint-Exupéry’ego jest baśnią? Temat 2: Po co ta podróż? Temat 5: jeśli ta podróż służy poznaniu, to co i jak poznaje, to co i jak poznaje Mały Książę? Temat 6: „Dobrze widzi się tylko sercem... Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu. Temat 7: Czy jest szczęście?
156. Gierszal, Krzysztof : „Mały Książę” – wszystkie drogi prowadzą do ludzi. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 2 (2013/2014), s. 57-74  
Analiza i interpretacja „Małego Księcia”. Propozycje cyklu lekcji. Na koniec lekcja z wykorzystaniem książki Dale’a Carnegie’ego „Jak zdobyć przyjaciół i zjednać sobie ludzi”.
157. Gurbowicz, Stanisława : Był sobie mały książę... : (test sprawdzający umiejętność czytania i odbioru tekstu literackiego w gimnazjum). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 3 (2000/2001), s. 55-67  
Test składa się z 20 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru oraz z wyposażenia, jakie stanowi fragment tekstu A. de Saint-Exupéry’ego „Mały Książę”. Klucz poprawnych odpowiedzi.
158. Surdej, Beata : O prawdach znanych i zawsze aktualnych – projekt „Mały Książę”. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 1 (2014/2015), s. 90-106  
Scenariusze zajęć. Temat 1: Świat przedstawiony „Małego Księcia” A. de Saint-Exupéry’ego [Turniej dotyczący znajomości lektury]. Temat 2: O chłopcu, który odnalazł studnie na pustyni, czyli dzieje Małego Księcia. Temat 3: Czego nauczył się Mały Książę, wędrując po świecie? Temat 4: Historia Róży i Małego Księcia. Temat 5:

Oswoić – znaczy stworzyć więzy, czyli lekcja Lisa. Temat 6: „Mały Książę” jako utwór pełen symboli.

159. Wójcicka, Edyta : Funkcja karty pracy ucznia w planowaniu i podczas lekcji : literackiej, językowej. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 1 (2013/2014), s. 72-86  
M.in. „Pracujemy z karta pracy na lekcji literackiej”. Karta pracy: „Podróż w nieznane...”. Praca z lekturą „Mały Książę”.
160. Wykurz, Urszula : Walcząc z wrogiem i samotnością. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 4 (2015/2016), s. 58-78  
Propozycja dla uczniów klas III gimnazjum. Fragmenty tekstów („Odyseja” Homera, „Telemach w dżinsach” A. Bahdaja, „Mały Książę” A. de Saint-Exupery’ego, „Przygody Odyseusza” J. Parandowskiego, „Zakładnik szaleńca” A. Minkowskiego), wokół których zbudowane zostały małe testy egzaminacyjne.
161. Wykurz, Urszula : Wędrując do krainy kolibra: nowe spojrzenie na „Małego Księcia” (cz. 1). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 2 (2015/2016), s. 58-73  
Propozycje metodyczne do lektury „Małego Księcia”. Ćwiczenia: „Mały Książę zadaje pytania”. Pytania do przegadania. Rezerwat Rymów. Tautogramy: wiersze wymagające wielkiego wysiłku. Wizytówki. Historia pewnego imienia. I Ty możesz zostać reżyserem. Wartości nie na sprzedaż. Międzygwiazdne Targi Ekonomiczne. Dywagacje. Dylematy. Absurdalia.
162. Wykurz, Urszula : Wędrując do krainy kolibra: nowe spojrzenie na „Małego Księcia” (cz. 2). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 2 (2015/2016), s. 74-88  
Propozycja zadań długoterminowych i ćwiczeń gramatycznych związanych z lekturą „Małego Księcia” Zadania: Zakładnik Nieba, Jak zakładnik baobabów podbił Ziemię? Mały Książę źródłem kulturowych inspiracji (e-projekt edukacyjny), Wszystkie imiona podróży.
163. Wykurz, Urszula : Wędrując do krainy kolibra: nowe spojrzenie na „Małego Księcia” (cz. 3). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 3 (2015/2016), s. 70-88  
Kształcenie umiejętności redagowania różnych form wypowiedzi z wykorzystaniem znajomości „Małego Księcia”. Dedykacja. Odezwa. Raport o wojnie kwiatów z barankami. Notatka informacyjna do prasy. Opowiem ci moją historię „Szczurze zęby”. Pamiętnik Małego Księcia. Mały Książę listy pisze. Rozprawić się z rozprawką „Dorośli są bardzo dziwni”. Czy zgadzasz się z opinią Małego Księcia na temat dorosłych? Reportaż z cyklu „Dorośli w oczach dzieci”.
164. Wykurz, Urszula : Wędrując do krainy kolibra: nowe spojrzenie na „Małego Księcia” (cz. 4). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 3 (2015/2016), s. 89-105  
Konspekty lekcji. Temat 1: Królewicz w szaliku: Mały Książę – profil bohatera. Temat 2: Porozmawiaj ze mną: Mały Książę w świecie wartości. Temat 3: Spotkanie na Planecie Złudzeń: Antoine de Saint-Exupery „Mały Książę”. Scenariusz widowiska walentynkowego pt. „Spoglądając w gwiazdy. Dialogi zakochanych”.

## **Salinger Jerome David „Buszujący w zbożu”**

165. Bielawska-Knioch, Ewa : „Buszujący w zbożu” J. D. Salinger metodą czterech kroków. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 4 (2004/2005), s. 17-33  
Konspekty lekcji: 1. O takim, co buszował w zbożu... - wprowadzenie do omawiania lektury, 2. Bunt – motywem przewodnim „Buszującego w zbożu” J. D. Salinger, 3. Świat przedstawiony w dziele Jerome’a Davida Salinger „Buszujący w zbożu”, 4. Holden – to jeden z nas. Charakterystyka głównego bohatera lektury, 5. Cechy gatunkowe i język „Buszującego w zbożu” J. D. Salinger.

## **Samotność (motyw)**

166. Wykurz, Urszula : Walcząc z wrogiem i samotnością. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 4 (2015/2016), s. 58-78  
Propozycja dla uczniów klas III gimnazjum. Fragmenty tekstów („Odyseja” Homera, „Telemach w dżinsach” A. Bahdaja, „Mały Książę” A. de Saint-Exupery’ego, „Przygody Odyseusza” J. Parandowskiego, „Zakładnik szaleńca” A. Minkowskiego), wokół których zbudowane zostały małe testy egzaminacyjne.

## **Samozwaniec Magdalena „Maria i Magdalena”**

167. Bula, Danuta : Wśród rodzinnych historii Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 1 (2015/2016), s. 81-88  
Krótka charakterystyka społeczeństwa ponowoczesnego. W szkole o rodzinie. Potrzeba budzenia refleksji na temat własnego życia, otwierania się na własne odczucia i budzenie empatii – jako ważne zadanie szkoły. Scenariusz dwugodzinnej lekcji: „Dociekliwy badacz czyta teksty o niezwyklej rodzinie”, z wykorzystaniem tekstów wierszy M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej „Dziadzio”, „Wiewiórka” oraz fragmentu powieści M. Samozwaniec „Maria i Magdalena”.

## **Sapkowski Andrzej „Droga, z której się nie wraca”**

168. Grodecka, Ewa : O Visennie i Korinie, protoplastach Wiedźmina. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 4 (2006/2007), s. 64-67  
Scenariusz lekcji.

## **Saunders George „Umiem mówić!”<sup>TM2</sup>”**

169. Francuz, Aleksandra : Pokolenie korpo – „Umiem mówić!”<sup>TM2</sup> George’a Saundersa. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 3 (2015/2016), s. 38-53  
Zmiany zachodzące we współczesnym języku. Propozycja omówienia lektury „Umiem mówić” G. Saundersa, będącej przykładem literatury podążającej za tendencjami rozwoju języka.

## **Schmitt Éric Emmanuel „Oskar i pani Róża”**

170. Bula, Danuta : Gimnazjalista czyta „Oskara i panią Różę” Erica-Emmanuela Schmitta. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 2 (2014/2015), s. 80-89  
Wstęp merytoryczny – Dorośli i dzieci w czasach kultury konsumpcyjnej. Scenariusze lekcji. Temat 1: Pogodzić się z nieuchronnym; cierpieniem i śmiercią. Temat 2: Czy Bóg może być osobowym przyjacielem człowieka?

171. Gierszal, Krzysztof : Oskar na dobry początek. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 3 (2010/2011), s. 45-57  
Czytanie tekstu literackiego i jego poziomy (poziom techniczny, poziom znaczeniowy, poziom krytyczno-twórczy, czyli interpretowanie. Propozycje lekcji. Tematy: 1. Kilkanaście dni z życia Oskara. 2. Przepis na życie. 3. Na imię mi Oskar.... 4. Listy do Pana Boga.
172. Grodecka, Ewa : „Oskar i pani Róża” – „samograj” czy wielka literatura? W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 1 (2008/2009), s. 87-92  
Propozycja cyklu lekcji.
173. Wójcicka, Edyta : Jak rozmawiać o śmierci? „Oskar i pani Róża” w roli ważnej lektury szkolnej. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 3 (2013/2014), s. 62-73  
Scenariusze lekcji. Temat cyklu lekcji: Oswajanie śmierci. Temat 1: Każdy człowiek kiedyś umrze...2. W poszukiwaniu sensu życia, czyli niezwykła moc Oskarowego kalendarza.

### **Schmitt Éric Emmanuel „Zapasy z życiem”**

174. Bula, Danuta : Eric-Emmanuel Schmitt pomaga gimnazjalistom w zapasach z życiem. W: Język w Polski w Gimnazjum. – R. 16, nr 4 (2014/2015), s. 71-83  
Krótki wstęp merytoryczny. Scenariusze lekcji. Temat 1: Jak to jest cierpieć na alergię na wszystko? Temat 2: Jak to jest: kochać i nie móc się porozumieć? Testy do zajęć.

### **Schulz Brunon „Nemrod”**

175. Iwasiewicz, Mirosława : Wiosna życia i wiosna w przyrodzie w opowiadaniach M. Dąbrowskiej i B. Schulza. ). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 3 (1999/2000), s. 21-24  
Scenariusz lekcji z wykorzystaniem utworów: „Drzewa na wiosnę” M. Dąbrowskiej i „Nemrod” B. Schulza.

### **Sienkiewicz Henryk „Krzyżacy”**

176. Białek, Małgorzata : Nowe pomysły na „stare” lektury. Propozycja cyklu lekcji poświęconych omówieniu powieści „Krzyżacy” Henryka Sienkiewicza. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 2 (2003/2004), s. 61-65  
Scenariusze lekcji.
177. Bukowska, Edyta : Czy ja i mój uczeń „nadajemy na tych samych falach”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 2 (2011/2012), s. 51-59  
Jak zbadać system sensoryczny, czyli stwierdzić czy ktoś jest wzrokowcem, słuchowcem, kinestetykiem. Charakterystyka postaci Juranda prowadzona metodą „wysłuchaj i zapisz”, która wykorzystuje dominujący u uczniów system sensoryczny. Ćwiczenia.
178. Dunaj-Kozakow, Ewa : Kształtowanie się wzorca rycerza w literaturze antycznej i średniowiecznej oraz jego współczesne kontynuacje : (projekt

lekcji). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 26-29

Uwzględniono, min. następujące utwory: Mitologia, Iliada, Pieśń o Rolandzie, Don Kichot, Legendy polskie, Krzyżacy, Kronika Galla Anonima.

179. Kiryła, Ewa : Wieje wiatr historii, czyli co o „Krzyżakach” Henryka Sienkiewicza wiedzieć powinniśmy (powtórzenie). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 5, nr 2 (2003/2004), s. 66-71  
Konspekt lekcji.

180. Latoch-Zielińska, Małgorzata : Bóg, honor, ojczyzna... Literackie portrety rycerzy. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000), s. 35-44  
Scenariusz dwugodzinnej lekcji z wykorzystaniem fragmentów „Ogniem i mieczem” i „Krzyżaków” H. Sienkiewicza.

181. Surdej, Beata : Krzyżacki turniej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 45-52  
Turniej wiedzy o „Krzyżakach” Henryka Sienkiewicza.

182. Surdej, Beata : Zbyszko – Rotgier – relacja z rycerskiego pojedynku. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 2 (2010/2011), s. 95-99  
Scenariusz zajęć. Temat: Spotkanie Zbyszka z Rotgierem – relacja z rycerskiego pojedynku.

### **Sienkiewicz Henryk „Latarnik”**

183. Kamionka, Grażyna : Śladami Skawińskiego : (propozycja metodyczna). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 8, nr 3 (2006/2007), s. 92-94  
Konspekt lekcji „Ustalamy etapy podróży Józefa Skawińskiego na podstawie lektury „Latarnik” Henryka Sienkiewicza.

### **Sienkiewicz Henryk „Ogniem i mieczem”**

184. Latoch-Zielińska, Małgorzata : Bóg, honor, ojczyzna... Literackie portrety rycerzy. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000), s. 35-44  
Scenariusz dwugodzinnej lekcji z wykorzystaniem fragmentów „Ogniem i mieczem” i „Krzyżaków” H. Sienkiewicza.

185. Marek Halina, Moździerz Agata : Sprawdzian z lektury „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005) s. 53-61  
Zadania testowe opracowane na podstawie powieści „Ogniem i mieczem” zostały przygotowane do szkolnego etapu Małopolskiego Konkursu Polonistycznego dla Gimnazjalistów.

### **Sienkiewicz Henryk „Pan Wołodyjowski”**

186. Borsa, Ewa Dorota : „Na ratunek panu Michałowi”. Test sprawdzający dla klasy I gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4 nr 2

(2002/2003), s. 80-88

Założeniem testu jest zbadanie kompetencji polonistycznych ucznia kończącego pierwszą klasę, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstu literackiego oraz umiejętności sprawnego i precyzyjnego posługiwania się słowem w sytuacji wypowiedzania się o tekstach kultury.

### **Sienkiewicz Henryk „Potop”**

187. Macheta-Kornaś, Izabela : „Potop” płaszczyzną integracji : (cykl lekcji integrujących treści bloku humanistycznego). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 4 (2002/2003), s. 38-52  
Scenariusze cyklu lekcji nt. „Potop w muzyce, obrazie, tekście literackim i historycznym”. Lekcja pierwsza: JĘZYK POLSKI. Temat: „Potop” – klęska żywiołowa czy kara za grzechy? Lekcja druga i trzecia: SZTUKA. Temat: Muzyczne i plastyczne wyobrażenie potopu. Lekcja czwarta: HISTORIA. Temat: Potop, ale inaczej. Najazd Szwedów na Polskę. Lekcja pierwsza: HISTORIA. Temat: Jasna Góra. Lekcja druga: JĘZYK POLSKI. Temat: Jasna Góra – prawda historyczna, a fikcja literacka. Lekcja trzecia: JĘZYK POLSKI. Temat: Bogurodzica znaczy Maryja. Lekcja czwarta: JĘZYK POLSKI. Temat: Przedpotopowy czy przyklasztorny. Słowotwórcze rozważania.

### **Sienkiewicz Henryk „Quo Vadis”**

188. Chomacka, Jadwiga : Dlaczego chrześcijaństwo rozwinęło *triumfalny sztandar Krzyża na ruinach Kapitolu?* – na podstawie „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 1 (2002/2003), s. 70-75  
Konspekt lekcji.
189. Rotnicka, Krystyna : Cykl lekcji filozoficznych w kontekście omawianej lektury „Quo vadis”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 3 (2002/2003), s. 42-55  
Konspekty lekcji. Temat I. Co to jest filozofia? Temat II. Cynik cynikowi nierówny. Temat III. Dlaczego stoik zachowa stoicki spokój? Temat IV. Przyjemności epikurejczyków. Temat V. (Charakterystyka Petroniusza).  
Wykorzystano także fragment „Świata Zofii” J. Gaardera.

### **Siesicka Krystyna „Zapałka na zakręcie”**

190. Grabowska Alina, Dobroch Marzena : Lektura? – Twój wybór. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 29-35  
Konspekty lekcji. Temat 1: Zapraszamy do... świata powieści Krystyny Siesickiej pt. „Zapałka na zakręcie”. Temat 2: Niezwykła historia Mady i Marcina ukazana w powieści pt. „Zapałka na zakręcie” (90 minut). Temat 3: Jak trudno odzyskać raz utracone zaufanie? – dyskusja na podstawie powieści Krystyny Siesickiej.

### **Sofokles „Antygona”**

191. Chomacka, Jadwiga : Gimnazjalne spotkania z „Antygoną” Sofoklesa. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 3 (2002/2003), s. 83-95  
Test sprawdzający umiejętność odbioru i tworzenia tekstów kultury na przykładzie „Antygony” Sofoklesa.

### **Tokarczuk Olga „Deux ex”**

192. Dończyk-Hnat, Zofia : O cywilizacji komputera i współczesnym demiurgu. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 70-76  
Wstęp na temat przedstawicieli „Google generation”, mającej problem nie tyle z wyszukaniem informacji, co z jej krytyczną oceną. Nauczyciele i szkoła mają zachęcać do poznawania literatury najnowszej i innych tekstów kultury.  
Scenariusz lekcji dla klasy trzeciej: „Co o współczesnym człowieku mógłby powiedzieć jego... komputer” (2 jednostki lekcyjne), z wykorzystaniem tekstu O. Tokarczuk „Deux ex”.

### **Tolkien John Ronald Reuel „Hobbit, czyli tam i z powrotem”**

193. Bukowska, Edyta : Jak uczyć pisania różnych form wypowiedzi. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 78-86  
Scenariusze lekcji. Temat 1: Tajemnice wywiadu. Temat 2: Z bohaterami lektur spotkanie przy kawie. Załącznik – Wywiad z Tadeuszem Zawadzkim, jednym z bohaterów książki „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego; Wywiad z Bilbo Bagginsem, jednym z bohaterów powieści „Hobbit, czyli tam i z powrotem” J. R. R. Tolkiena.

### **Twardowski Jan „Schowane dobro”**

194. Krzyżanowska, Anna : *Tam, gdzie mieszka dobro*. Test sprawdzający dla klasy I gimnazjum. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 69-73  
Rozumienie, analiza i interpretacja felietonu J. Twardowskiego „Schowane dobro”.

### **Wańkowicz Melchior „Ziele na kraterze”**

195. Grodecka, Ewa : Rodzina jako „centrum polszczyzny”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 77-82  
Plan wynikowy z propozycją zagadnień do lektury M. Wańkowicza „Ziele na kraterze”. „Ziele na kraterze” lekcja patriotyzmu.
196. Hołubicka-Bąś, Irena : Propozycja sprawdzianu umiejętności rozumienia czytanego tekstu. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 2, nr 4 (2000/2001), s. 24-31  
Wyposażenie testu stanowią 2 teksty: fragment powieści M. Wańkowicza „Czerwień i amarant” i W. Kopalińskiego „Słownik mitów i tradycji kultury”.

### **Wergiliusz „Eneida”**

197. Kosyra-Cieślak, Teresa : Troja (projekt edukacyjny). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 9, nr 1 (2007/2008), s. 47-55  
Projekt „Troja” ma charakter międzyprzedmiotowy – integruje wiedzę i umiejętności z języka polskiego, historii, plastyki oraz wkomponowuje się w treści przewidziane w podstawie programowej dla ścieżki edukacyjnej „Kultura polska na tle tradycji śródziemnomorskiej”. W projekcie wykorzystano wiadomości o „Iliadzie”, „Odysei” Homera i „Eneidzie” Wergiliusza.

### **Wilde Oscar „Portret Doriana Graya”**

198. Różańska, Grażyna : Starość w wybranych tekstach kultury na lekcjach w gimnazjum. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 2 (2013/2014), s. 95-102  
M.in. propozycja omówienia „Portretu Doriana Graya”.

### **Zuchniewicz Paweł „Wujek Karol. Kapłańskie lata papieża”**

199. Kamionka, Grażyna : „Trzy N”, czyli co trapi współczesnego polonistę. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 12, nr 2 (2010/2011), s. 60-72  
M.in. analiza utworu „Stary człowiek i morze”. Konspekt lekcji: „Człowiekowi jest potrzebne piękno krajobrazu”. W trakcie zajęć, m.in. praca z fragmentami książki Pawła Zuchniewicza „Wujek Karol. Kapłańskie lata papieża”.

### **Żeromski Stefan**

200. Łesyszak, Monika : Poznawanie historii przez uczestnictwo. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 13, nr 1 (2011/2012), s. 65-69  
Scenariusz lekcji muzealnej, którą można przeprowadzić w Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego w Kielcach. Temat lekcji: Warunki kształcenia młodzieży w okresie zaborów, z wykorzystaniem, m.in. listu Józefy Żeromskiej, wspomnień Adolfa Dygasińskiego i Stefana Żeromskiego.
201. Turek, Elżbieta : O biografii pisarza na lekcjach języka polskiego – inaczej. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 26-34  
Konspekt lekcji: „W kręgu życia i twórczości Stefana Żeromskiego” (lekcja z wykorzystaniem warsztatu informacyjnego biblioteki szkolnej).

### **Żeromski Stefan „Dzienniki”**

202. Iwasiewicz, Mirosława : Dziennik powiernikiem najskrytszych myśli. Stefan Żeromski „Dzienniki” (fragment) : (program „Czytam świat”). W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 1, nr 4 (1999/2000), s. 44-47  
Konspekt lekcji.

### **Żeromski Stefan „Siłaczka”**

203. Białek, Małgorzata : Praca z lekturą – nowe spojrzenie na „Siłaczkę”. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 6, nr 3 (2004/2005), s. 54-58  
Scenariusz lekcji z wykorzystaniem, m.in. ankiety nt. „O czym marzy współczesna kobieta?”.
204. Ksel, Agata : Żeromskiego omawiam inaczej... przeciw nudzie i sztampie. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 4 (2002/2003), s. 96-102  
Propozycje omawiania „Syzyfowych prac” i „Siłaczki”. M.in. wykorzystanie różnych form dziennikarskich: dramy, reportażu, rysowanego felietonu i in.

### **Żeromski Stefan „Syzyfowe prace”**

205. Czajkowska, Wioletta Historia mego życia i bólu mego serca, czyli „Syzyfowe prace” Stefana Żeromskiego jako powieść autobiograficzna. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 2 (2002/2003), s. 57-60  
Konspekt lekcji.
206. Ksel, Agata : Żeromskiego omawiam inaczej... Przeciw nudzie i sztamie. W: Język Polski w Szkole : gimnazjum. – R. 4, nr 4 (2002/2003), s. 96-102  
Propozycje omawiania „Syzyfowych prac” i „Siłaczki”. M.in. wykorzystanie różnych form dziennikarskich: dramy, reportażu, rysowanego felietonu i in.